

Для больш за 2-ух мільярдаў хрысціян у Пальмовую нядзелю распачынаецца Вялікі тыдзень. З гэтым кульмінацыйным прамежкам літургічнага перыяду ў розных частках свету звязаны разнастайныя традыцыі. Іспанія

Вялікая пятніца – галоўны дзень адзначэння Вялікага тыдня. У Севільі ўжо папоўначы на вуліцы выходзяць найважнейшыя працэсіі: Езуса Усемагутнага, Маці Божай Надзеі і Маці Божай з базілікі Макарэна. На досвітку яны вяртаюцца ў касцёлы і капліцы, каб саступіць месца чарговым паходам. Там функцыянуе 52 архібрацтва, кожнае з якіх перасякае горад у асобнай працэсіі. Разам яны маюць каля ста “pasos”, г. зн. сцэн Мукі Пана.

У Арагоніі смерць Езуса абвяшчае традыцыйны бой сотняў барабанаў. У некаторых гарадах, напрыклад, у Кардобе, паляць т. зв. “іудаў” – лялькі, якія сімвалізуюць Апостала, што выдаў Хрыста. †

Бразілія

У залежнасці ад рэгіёна ўрачыстыя працэсіі адбываюцца з Вялікага аўторка па Вялікую пятніцу. Звычайна мужчыны выходзяць з аднаго касцёла пэўнай мясцовасці і нясуць фігуру Езуса з крыжом, а жанчыны – з іншага, скіроўваючыся за фігурай Маці Божай Балеснай. У вызначаным месцы – часта на галоўнай плошчы горада – адбываецца “балючая сустрэча Маці з Сынам”. Там святар прамаўляе гамілію. Пасля казання вернікі аб’ядноўваюцца ў супольную працэсію з 2-ма фігурамі, і распачынаецца набажэнства

Крыжовага шляху.

З 1992 года ў Вялікую пятніцу пакутныя сцэны прадстаўляе ў найбуйнейшай бразільскай фавэле (трушчобе) Расінья ў Рыа-дэ-Жанейра тэатральная група “Rosa Sascultura”. Бадай што самая вядомая інсцэніроўка, якую выстаўляюць ужо больш за 40 гадоў, дэманструецца ў горадзе Новы Іерусалім.

У ёй прымаюць удзел каля 500 акцёраў, у тым ліку вядомыя дзеячы грамадскага жыцця. У мінулыя гады ролю Марыі Магдалены выконвала “Міс Бразілія” Наталля Гімарайнш. Усё відовішча дзеліцца на 9 сцэн, размешчаных у розных месцах горада. Гледачы вандруюць разам з акцёрамі. Агулам у містэрыі задзейнічана некалькі дзясяткаў тысяч чалавек.

Філіпіны

У вёсцы Кутуд, якая знаходзіцца ў 80-ці кіламетрах на поўнач ад сталіцы Філіпінаў, існуе традыцыя дабравольнага ўкрыжавання ў Вялікую пятніцу. Звычайна распінаюць некалькіх чалавек. За пару гадзін перад прыбіваннем да крыжоў напаўраздзетыя ахвотнікі, на якіх накінуты капюшоны, бічуюцца бамбукавымі дубцамі і палкамі з усаджанымі ў іх кавалкамі шкла. Нягледзячы на жахлівасць усяго, што адбываецца, атмасфера пануе святочная – прадаюць піва, марожанае і нават сувенірныя бічы. Знакамітыя госці могуць назіраць за ўкрыжаваннем са спецыяльных глядзельных месцаў.

З 1960-х гадоў містэрыя ў Кутуд стала турыстычнай славетасцю, шырока асвятляемай СМІ. Укрыжаванні пачалі арганізоўваць таксама ў іншых частках Філіпінаў. Каталіцкі Касцёл, да якога належыць каля 80% з амаль што 90 мільёнаў жыхароў гэтай краіны, крытыкуе такую крывавую традыцыю як скажэнне веры.

Англія

У Вялікую пятніцу ў некалькіх гарадах, у тым ліку і ў Лондане на Трафальгарскай плошчы, выстаўляюцца прадстаўленні Мукі Пана, дзе-нідзе, напрыклад, у Ёрку, нават цэлыя іх цыклы. Гэтую сярэднявечную традыцыю ўваскрасілі ў XX стагоддзі пасля доўгага перапынку, звязанага з Рэфармацыяй, калі былі забаронены ўсе формы тэатру. З XIX стагоддзя англіканская літургія з Вялікай пятніцы таксама паступова вяртаецца да дарэфармацыйнай традыцыі. Зноў пачалі арганізоўвацца працэсіі Крыжовага шляху.

Падчас такой працэсіі ў мінулым годзе цяжкі крыж нёс арцыбіскуп Кентэрберыйскі Джасцін Уэлбі.

Чэхія

Толькі адзін дзень у апошнім тыдні перад Вялікаднем называюць “вялікім” – пятніцу. Астатнія дні акрэслены колерамі. Так серада называецца “чорнай”, чацвер – “зялёным”, а субота – “белай”.

Папулярнай традыцыяй у час Вялікага тыдня з’яўляецца арганізаванне святочных ярмарак, дзе можна купіць драўляныя фігуркі, фарбаваныя яйкі, цукеркі і нават “памлазкі” – сплеченыя з вербавых галінак розгі. Імі ў Велікодны панядзелак хлопцы хвошчуць дзяўчат, атрымліваючы ўзамен пісанкі ці ласункі.

Швецыя

Дні Вялікага тыдня звязаны з цэлым шэрагам забабонаў. Напрыклад, у Вялікі чацвер пануе звычай пераапрацацы ў “велікодных ведзьмаў”. Звычайна гэта робяць дзяўчынкі ва ўзросце 5–11 гадоў.

Яны ходзяць па дамах і ўзамен за святочныя паштоўкі ды віншаванні просяць укінуць у іх кошычак слодычы ці сімвалічную суму грошай. Гэтая традыцыя пайшла з вераванняў у тое, што на востраве Блакула адбываліся злёты ведзьмаў, якія, будучы паслухмянымі д’яблу, вербавалі сваіх наступніц і загадвалі ім непрыкметна пракрадвацца ў людскія ўладанні.

Вялікая субота з’яўляецца найважнейшым днём святочнага перыяду. Папоўдні спажываецца вытанчаны абед, які складаецца, перш за ўсё, з яек і рыбы. Дзеці ж вельмі цешацца, таму што менавіта ў гэты дзень велікодны заяц прыносіць ім вялікае святочнае яйка, у якім знаходзіцца шмат цукерак.

Грэцыя

У Вялікі тыдзень абавязвае сціслы пост, калі забаронена спажываць мяса і малочныя прадукты. Аўторак прысвечаны малітве і чытанню Бібліі. У многіх дамах выпякаецца адмысловае пячэнне “кулуракія”. У сераду грэкі звычайна прыбіраюць свае кватэры, а вечарам ідуць у касцёл. Вялікі чацвер прызначаны для фарбавання яек і аздаблення ў святых грабніцы Хрыста гірляндамі, якія называюць “epitaphios”. Вялікая пятніца – дзень жалобы. Забаронена выконваць любую працу і спажываць салодкае. Традыцыйнай стравай з’яўляецца суп з кунжутнай пасты і цыбулі з дадаткам воцату. На наступны дзень грэкі пачынаюць гатаваць святочныя стравы. Перад 12-ай гадзінай ночы прымаюць удзел у св. Імшы, падчас якой святар пры дапамозе свечкі ўдзяляе святы агонь аднаму з вернікаў, які перадае яго далей. Калі прабівае поўнач, сабраныя цалуюць адзін аднаго ў шчокі і віншуюць словамі “Christo Anesti!”, што значыць “Хрыстос Уваскрос!”. Запаленыя свечкі забіраюць дадому.

Святая Зямля

Звычаі Вялікага тыдня ў розных краінах

Аўтар: Кінга Красіцкая
09.04.2017 00:00

